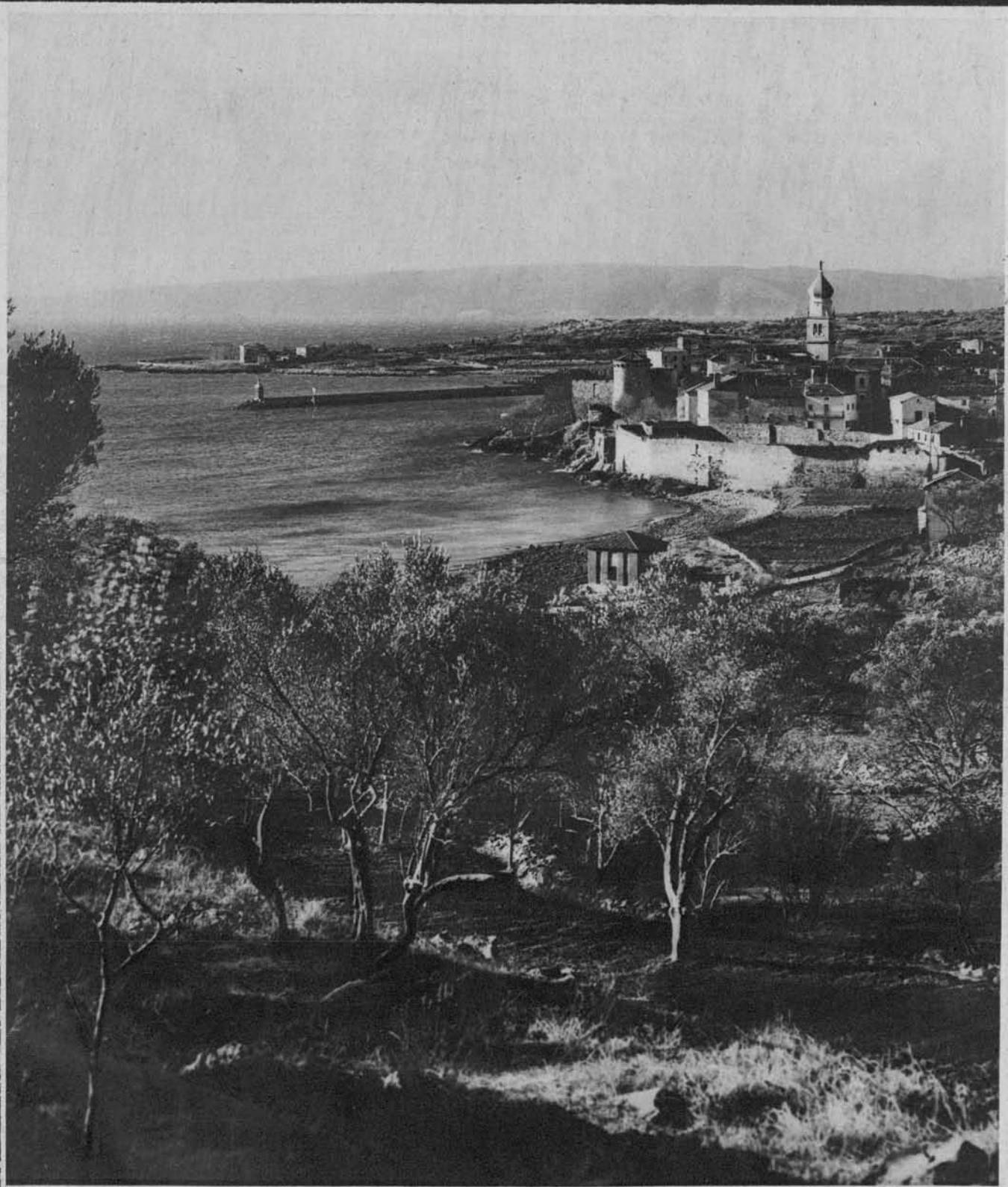

ILUSTRIRANI
SLOVENEČ
TEDENSKA · PRILOGA · SLOVENCARJ

LETO VII

24. MAJA 1931

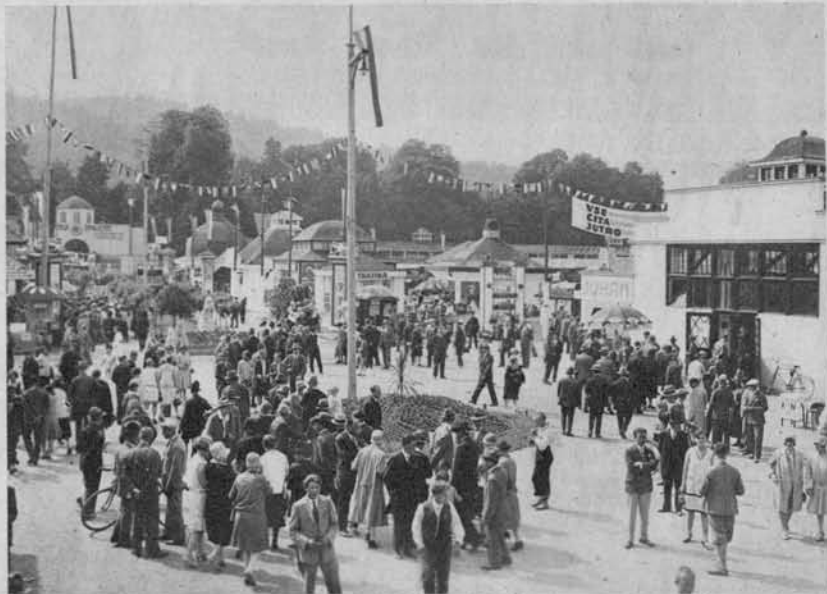
ŠT. 21

NAŠE PRIMORJE: POGLED NA MESTEČE KRK NA OTOKU KRKU
(FOTO PALIAN, SUŠAK.)

Enajsta manifestacija slov. pridnosti in sposobnosti

Prihodnjo soboto bo že enajstič otvorjen ljubljanski velesejem, ki se vrši letos od 30. maja do 8. junija. Kakor doslej že vsa leta, bo nudil tudi letos celo vrsto novih zanimivosti in razstavnih pavilijoni so bili že pred par tedni vsi zasedeni. Prepričani smo, da si ga tudi letos nihče ne bo zamudil ogledati.

S konference male antante, ki se je vršila od 3. do 5. t. m. v Bukareštu. Čeprav naši neprijatelji že več let prorokujejo razpad male antante, vendar vsako zasedanje iznova dokaže njeno trdnost in njeno potrebo. Letos so obravnavali na konferenci predvsem gospodarska vprašanja, zlasti stališče MA napram nemško-avstrijski carinski uniji.

Gornja slika nam kaže zun. ministre članice MA in sicer (od leve na desno): Ghiko (Romunija), Beneša (Češkoslov.) in Marinkoviča (Jugoslavija).

Slika na levi nam kaže palačo romunskega zunanjega ministrstva v Bukareštu, kjer so se vršile konference.

Spodaj: Zastopniki nemške industrije v Jugoslaviji. Dne 30. p. m. je prispela v Jugoslavijo skupina nemških industrijcev, da naveže gospodarske stike z našo državo. Spodnja slika nam kaže skupino z duisburškim županom Rosenthalom (1) in našim berlinskim gener. konzulom ing. Heimhausejem (2).

Na levi: Knezoškof dr. G. Rožman prvič na birmovanju in kanon. vizitaciji. Letošnjo pomlad je naš novi vladika prvič birmoval tudi po zunanjih dekanijah. Naša slika nam ga kaže v spremstvu vrhniškega dekana Ketteja na poti iz Preserja v Rakitno.

(Foto Bavec, Rajhenburg.)

Na desni: Ivan Kregar, širom Slovenije znani ljubljanski pasar in predsednik »Ljudske posojilnice«, ki je dne 7. t. m. nenadoma preminul, zadet od kapi in star 64 let.

Na desni: Veliko zanimanje za »Slovenca« v Mariboru nam vsak dan dokazujejo gruče, ki se zbirajo pred našo upravo na Koroški cesti 1.

Spodaj: Domžalska dekleta, ki so obiskovala letošnjo pomlad ondotno gospodinjstvo nadaljevalno šolo; šolo je vodila gđc. Anica Lazarjeva.

Spodaj na desni: Slovenske dijakinje v Belgradu, ki so priredile 26. p. m. lepo uspelo igro »Izgubljeni raj«.

Na levi: Tečaj za ženska ročna dela je priredil v Trbovljah letošnjo pomlad ljubljanski Drž. osrednji zavod za domače obrti. Udeleževalo se je tečaja nad 80 deklet, po večini iz delavskih rodbin, ki so se poučevale v klekkanju, mreženju, vezenju, pletenju in tkanju na statve. Trbovljani so za uspeli tečaj zavodu iskreno hvaležni.

Spodaj: Združeni pevski zbori kamniškega pevskega okrožja, zbrani ob priliki koncerta, ki so ga priredili v Kamniku, dne 19. pr. m. V sredini je videti predsednika Pevske zveze prof. M. Bajuka (1), preds. kamn. pev. okrožja A. Stergarja (2), in pevov. kamn. pev. okr., I. Primožiča (3).

Naše Primorje

Pogled na Omisalj, ki je postal zadnja leta poleg Aleksandrova najpriljubljenejše morsko letovišče Slovencev.

Na desni: Pozdrav s Krka.

Njivice pri Omislju, idealno letovišče za živčno bolne.

Na desni: Malinska, priljubljeno letovišče Čehov.

Spodaj: Izletniki na jadrnicah prispejo v mesto Krk.

Merje postaja tudi za nas Slovence od leta do leta bolj privlačno. Časih si je privoščil obmorsko letovišče le kak bogataš ali posebno razvajen človek, danes hiti poleti k morju tudi najskromnejši uradnik. Če ne zmore niti 50—75 Din za vso dnevno oskrbo v hotelu, si pa nabavi šotor in potem »kampir« z vso rodbino kar pod milim nebom, kjer živi za 10 Din na dan in za osebo naravnost izborna. Tako se množi število slovenskih letoviščarjev ob našem prelestnem Jadranu neprestano.

Naletel bo poleti na Slovence ob vsej naši obali od Sušaka do Boke, toda največ jih je vsekakor v severnem Jadranu, kajti Dalmacija je poleti za mnoge vendarle prevročna, vožnja pa predolgotrajna in predraga, razen tega pa nudi severni Jadran še mnoge druge ugodnosti, katerim se mora v Dalmaciji neimovit človek odreči. Iz navedenih vzrokov ostajajo torej Slovenci najrajši na obalnih krajih med Sušakom in Senjom ali pa na otokih Rabu in Krku. Zlasti poslednji postaja že pravo središče slovenskih letoviščarjev in kdorkoli ga obišče le enkrat, bo ostal najbrže njegov stalni prijatelj in gost.

Otok Krk je eden največjih in najbolj obljubljenih naših otokov. Meri 450 km² in šteje nad 20.000 prebivalcev v 7 velikih občinah. Malokateri naš otok ima toliko vegetacije in vode kot ravno Krk, saj se razprostirajo po otoku sočni travniki, bujni gozdovi, plodne njive, solnčni vinogradi itd. Gol kraški svet boš videl le na obronkih proti burji, sicer je

Na levi: Aleksandrovo z otokom Košljunom.

Vse slike za to serijo posnel g. Fr. Palian z Sušaka.

Otok Krk

Pogled na Baško, eno izmed središč čeških letoviščarjev na našem Jadranu.

Na levi: Pokrajina iz notranjosti otoka Krka (s ceste iz Krka na Vrbnik).

Glavotok, idilični samostan frančiškanskih patrov, glagolašev.

Na levi: Vrbnik od zapadne strani.

Spodaj: Jurandvor pri Baški, spredaj cerkva sv. Lucije, kjer se nahaja plošča s staroslov. napisom iz l. 1100.

pa plodea in zelen. V notranjosti je polno obširnih vasi, mesta so pa skoro vsa ob obali.

Če se odpeljemo s popoldanskim parnikom iz Sušaka, prispemo že v dobri uri v Omisalj, kjer nas bodo na molu z glasnim klicanjem pozdravile cele gruče slovenskih letoviščarjev, gostov očeta Jedrličiča ali pa številnih novih hotelov in penzionov ob slikoviti obali. Po kratkem postanku odpluje parnik naprej, a kmalu se ustavi sredi morja, da stopijo v čolne oni gostje, ki žele uživati res idealni mir v idiličnih Njivicah, nato pa hitro odpluje dalje proti Malinski, kjer se zbirajo zlasti Čehi, deloma pa tudi Nemci i. dr. Za hip obstoji parnik tudi v Glavotoku, kjer pa izkrca večinoma domačine, pravtako kakor v glavnem mestu Krku, rezidenca našega škofa dr. Srebrničja. Letoviščarji, ki so ostali izza Malinske še na krovu, izstopijo večinoma v Aleksandrovo, ki je kakor Omisalj, že pravo slovensko letovišče in kjer te bo od vseh strani pozdravljalo polno žarečih obrazov iz Ljubljane ali Maribora. Tu parnik »prenočuje«, da se vrne prihodnje jutro zgodaj nazaj v Sušak. Če pa hočeš letovati v Vrbniku ali v Baški, ki ležita na severovzhodni obali otoka, moraš vstopiti na Sušaku v druge parnike.

Zanimivosti, pokrajinskih in zgodovinskih, najdeš v navedenih letoviščih na vsak korak polno, povsod je prekrasna obala za kopanje, cene v hotelih in penzionih pa zmerne (vsa oskrba s posteljo 50 do 75 Din).

Na desni: Potegnili so polno mrežo tun.

Na desni: Ženska narodna noša.

Po severni Afriki

(I. del.)

Libija, ki jo je zasedla Italija za časa balkanske vojne, je obsežno ozemlje ob obali Sredozemskega morja in sega približno do severnega povratnika proti sredini Afrike. Od Arabcev in pozneje od Turkov, ki so ji nekdanj gospodarili, je domače pleme sprejelo Mohamedovo vero. Poglavarji vseh različnih plemen so vodili vedno upore, da bi izgnali tužce iz dežele. Začetkom svetovne vojne, ko je Italija odpoklicala na soško fronto skoro vso tamošnjo vojaško posadko, so uporniki izrabili priliko in zasedli vse ozemlje do obzidja mesta Tripolisa. Leta 1919, ko je prenehal boj po Evropi, je Italija začela zopet od kraja zasedati celo deželo. Zadnjo postojanko je zasedla šele letošnjo leto in sicer oazo Kufra. Posamezne praske z uporniki in mučni pohodi preko obširnih pustinj, so zahtevali precej žrtev, ker po nekaterih krajih razsajata tifus in malarija. Vojsko tvorijo tuji domačini kot prostovoljci. Zanje je še vedno v rabi fizična kazen, ker jih kolonizatorji smatrajo kakor nekako pleme nižje vrste.

Redko naseljenje prebivalstva (1 preb. na 2 kv. km) pove, da je ozemlje pokrito večidel s puščavo. Vasi so raztresene po malih oazah in njihova medsebojna oddaljenost sega celo do 300 km. Le 10–15 km široki pas ob obali bi bil goden za poljedelstvo, toda obremenjen z velikimi stroški umetnega namakanja. V ta pas pošilja sedaj Italija koloniste iz Sicilije in Južne Italije. Hoče pač na vsak način izrabiti ta del, da zagotovi vsaj del prebivalcem vsakdanji kruh in z izrabljanjem zemlje zmanjša veliko odvisnost od zunanje trga. O veliki meri tega užitka ne moremo govoriti, četudi so stroški ogromni. Kolonizacija notranjosti dežele je nemoguća, ker male oaze morejo zelo skromno preživljati le 30–40 hiš male vasice domačinov. Palmov sad, malo volne in kože od maloštevilnega tropa ovac, je njihov glavni pridelek. Na malih vrtovih gojijo zelenjavo, ki jim je glavna hrana v poletnem času. Na 10–20 m dolge njive sejejo ječmen za kruh. Ko dozori, ga zmlejejo na ročnih mlinčkih. Iz te moke pripravijo testo, ga zvaljajo kakor za rezance, nato ga spečejo v posebnih jamah, ki jih skopljejo v pesek in z ognjem segrejejo.

Spodaj: Italijansko vojaško taborišče v tripolitanski oazi, vojaki so Eritrejci.

Avtokolona na poti v notranjšino Tripolitanije

Na levi: Tripolitanke pri delu.

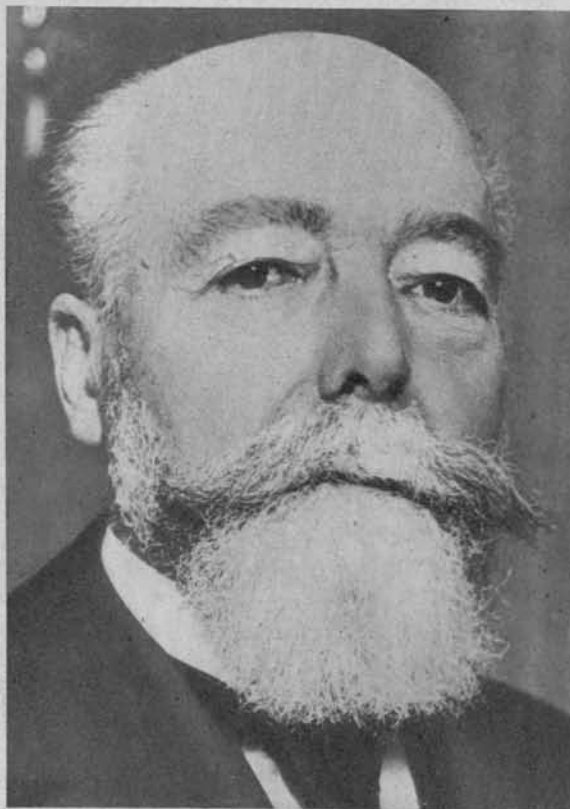
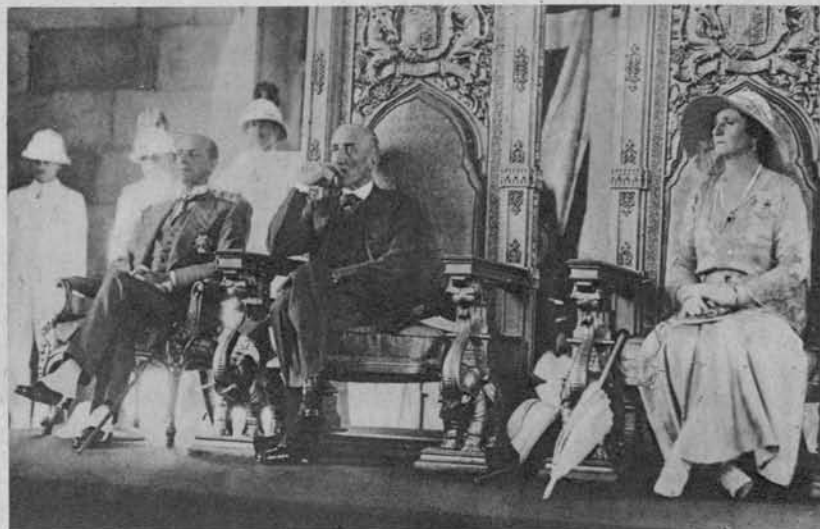
Spodaj: Zella, trdnjava na meji med Tripolitanijo in Cirenajko, ki so jo zgradili še Arabci.

Karavana na poti skozi puščavo.

Sprejem novega indijskega podkralja v Bombayu

Lordu Irwinu, ki je več let tako uspešno upravljal ogromno Indijo, je sledil sedaj lord Willingdon, dosedanji generalni guverner Kanade. Ob prihodu na indijska tla je bil v Bombayu najsvečaneje sprejet. Spodnja slika nam kaže lorda in lady Willingdon med pozdravnim govorom v vladni palači v Bombayu, na levi je videti bombayskega guvernerja sira Fr. Sykesa.

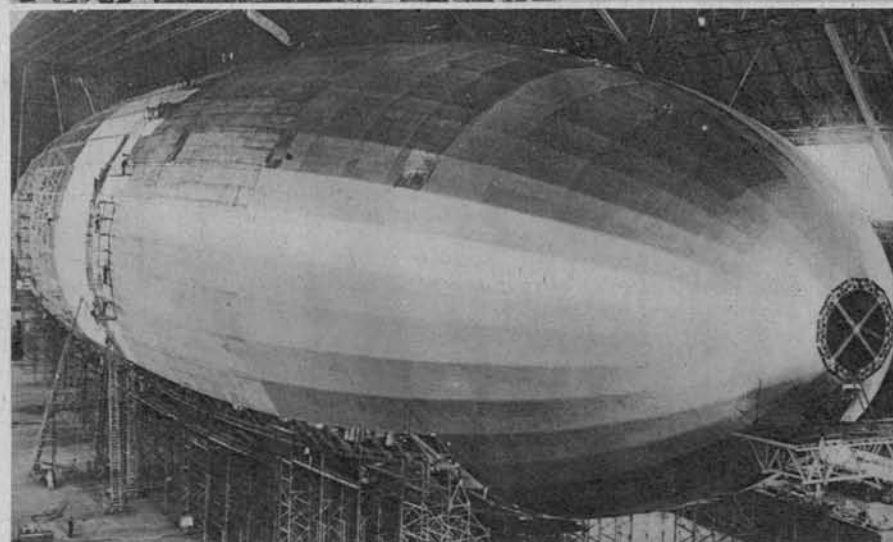

Paul Doumer, dosedanji predsednik senata, ki je bil dne 13. t. m. s 556 glasovi izvoljen za predsednika franc. republike.

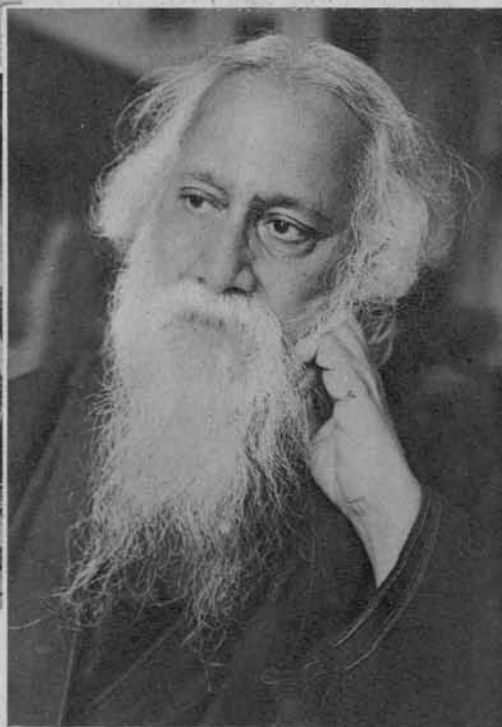

Na levi: Otvoritev velike kolonijalne razstave v Parizu. Dne 6. t. m. je bila v Parizu otvorjena ogromna kolonijalna razstava, katero je pripravljala Francija z vsemi svojimi kolonijami več let in ki bo gotovo privabila v Pariz na milijone tujcev iz vseh delov sveta. Naša slika nam kaže prihod predsednika Doumerguea in organizatorja razstave, maršala Lyauteya k otvoritvi, v ozadju posnetek znamenitega templja iz Ankor-Wata.

Spodaj: Rabindranath Tagore, znameniti indijski pesnik in filozof, ki je obhajal 6. t. m. svojo 70-letnico.

Največji zrakoplov sveta grade sedaj Američani in bo v nekaj tednih dovršen. Dolg bo 785 čevljev (torej še enkrat večji kot »Zeppelin«), nosil bo lahko 91 ton tovora, njegova hitrost bo znašala 135 km na uro, letel bo pa lahko 18.000 km brez prestanka. Njegovo ogromno razsežnost spoznamo lahko iz primerjave med avtomobili na tleh in zrakoplovom.

Sportni vestnik

Slikar Matija Jama.
(Risal H. Smrekar.)

Prvi motorni čoln na Ljubljani, ki ga je zgradil l. 1906. baron Codelli, veleposestnik in daleč po svetu znani izumitelj iz Most pri Ljubljani. Čoln in motor je sestavil baron Codelli sam s sodelovanjem 3 ljubljanskih obrtnikov. Naša slika nam kaže čoln ob priliki vožnje po še nereguliranem Gruberjevem prekopu.

Spodaj: Tadija Sondermajer, podpredsednik našega osrednjega Aero-kluba, ki je dobil ob priliki zadnjih mednarodnih letalskih tekm v Plznu prvo darilo.

Tretji gol, ki ga je pri nogom. tekmi Primorje : Hašk, dne 10. t. m., zabil Erman.

Na levi: Prvi gol za Hašk.

Na desni:

Lepa Jančigajeva obramba.

V nedeljo, 10. t. m., so v novem drž. prvenstvu prvič nastopili tudi slovenski klubi. Že ta prvi nastop je bil za slovenski nogomet jako uspešen. »Primorje« je porazilo zagrebškega »Haška« s 5 : 3, »Ilirija« je pa v Zagrebu proti državnemu prvaku »Concordia« čisto nezasluženo podlegla s 5 : 2.

